

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 12 Temmuz 2012
Nr. Ref.: RK 274/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 44/12

Başvurucu

Bali Dellova

Kosova Yüksek Mahkemesi'nin P.z. D. 96/2011 sayı ve 23 Aralık 2011 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, Rahovça Belediyesine bağlı Büyük Kruşa köyü mukimi Bay Bali Dellova'dır.

İtiraz edilen karar

2. Prizren Bölge Mahkemesi'nin Kosova Ceza Usulleri Yasasının 267. madde 2 fıkrası uyarınca başvuru borç suçundan iki (2) yılı altı (6) ay hapis cezasına mahkum eden kararının Yüksek Mahkeme'nin Ap.nr. 422/2009 sayı ve 23 Mart 2011 tarihli kararıyla onanıp kesinleşmesi üzerine başvuru olağanüstü ceza indirim talebini temelsiz bularak reddeden ve başvuruya 25 Ocak 2012 tarihinde teslim edilen Kosova Yüksek Mahkemesi'nin P.z. D. 96/2011 sayı ve 23 Aralık 2011 tarihli kararıdır.

Başvurunun konusu

3. Başvurunun konusu Kosova Ceza Usulleri Yasasının 267. madde 2 fıkrası uyarınca başvuru borç suçundan iki (2) yılı altı (6) ay hapis cezasına mahkum edildiği yargılama usulüdür. Başvuru yargılama esnasında Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 31. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (bundan sonra: AİHS) 6. maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
4. Başvuru Anayasa Mahkemesi'nden ihtiyati tedbir kararı alıp Mahkemece nihai bir karar alınana kadar kararların yürütümünün askıya alınmasını talep etmiştir.

Hukuki dayanak

5. Başvuru Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 113.7 ve 21.4 fıkraları, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 20. maddesi, 22.7 ve 22.8 fıkraları ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56. kuralı 2 fıkrasına dayandırılmıştır.

Başvurunun Mahkeme'deki seyri

6. Başvuru 27 Nisan 2012 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: "Mahkeme") başvurmuştur.
7. Anayasa Mahkemesi 27 Mayıs 2012 tarihinde KI 44/12 başvuru konusu olan karara ilişkin anayasal denetim sürecinin başlatıldığını başvuru ve Yüksek Mahkeme'ye bildirmiştir.
8. Üye Almiro Rodrigues başkanlığında, üyeler Snezhana Botusharova ve Kadri Kryeziu'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti, raporör yargıç Iva Čukalović'in raporunu inceledikten sonra 3 Temmuz 2012 tarihinde tam kadroda toplanan Mahkeme Heyetine başvuru kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.
9. Ön İnceleme Heyeti aynı zamanda başvuru, ihtiyati tedbir talebini tamir edilemez sonuçların önlenmesi veya tedbirin kamu yararına olacağı yönünde gerekçelendirecek bir delil sunmadığından, tam kadroda toplanan Mahkeme Heyetine temelden yoksun olarak reddedilmesini önermiştir.

Olguların özeti

10. Prizren Bölge Kamu Savcılığı Kosova Ceza Usulleri Yasasının 25. maddesiyle ilgili olarak 267. madde 2 fıkrasına göre suç işledikleri şüphesiyle başvuru Bali Dellova ve diğer dört şüpheli hakkında 19 Ocak 2009 tarihinde P.P. nr. 305/2008 sayılı suç duyurusunda bulunmuştur.

11. 19 Ocak 2009 tarih ve P.P. nr. 305/2008 sayılı suç duyurusu Prizren Bölge Mahkemesinin K. A. nr. 9/2009 sayı ve 4 Şubat 2009 tarihli kararıyla kabul edilmiştir.
12. Prizren Bölge Mahkemesinin P. nr. 36/2009 sayı ve 7 Eylül 2009 tarihli kararıyla Kosova Ceza Usulleri Yasasının 267. madde 2 fıkrası uyarınca başvurunun borç suçundan iki (2) yılı altı (6) ay hapis cezasına mahkum edilmiştir.
13. Prizren Bölge Mahkemesinin P. nr. 36/2009 sayı ve 7 Eylül 2009 tarihli kararına karşı başvuru, savunma avukatı Syle Hoxha aracılığıyla tüm yasal temeller üzerinden yasal süre içerisinde 9 Eylül 2009 tarihinde itiraz etmiştir.
14. Kosova Yüksek Mahkemesi itiraza ilişkin aldığı A. P. nr. 422/2009 sayı ve 23 Mart 2011 tarihli kararla başvurunun itirazının temelden yoksun olduğu gerekçesiyle reddetmiş, Prizren Bölge Mahkemesinin P.nr. 36/2009 sayı ve 7 Eylül 2009 tarihli kararını onamıştır.
15. Başvurucu 24 Kasım 2011 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesi'ne cezanın olağanüstü indirimine ilişkin olağanüstü kanun yolundan yararlanmak üzere başvurmuştur.
16. Kosova Yüksek Mahkemesi P.z.d. 96/2011 sayı ve 23 Aralık 2011 sayılı kararla olağanüstü ceza indirimine ilişkin olağanüstü kanun yolu başvurusunu temelden yoksun bularak reddetmiştir. Karar metni şöyledir:

Kosova Yargılama Usul Yasasının 448 maddesine göre verilen cezanın karar kesinleştikten sonra karar aşamasında olmayan yeni koşulların ortaya çıkması veya daha hafif bir cezayı gerektiren koşulların mahkemece karar aşamasında bilinmeyip daha sonra bunların öğrenilmesi halinde indirimi öngörülmüştür. Cezanın olağanüstü indirimine etki edecek herhangi bir koşul indirim başvurusunda belirtilmediğinden bu mahkeme olağanüstü ceza indirimini gerekçelendirecek yasal temel bulunmadığından Kosova Ceza Usulleri Yasasının 456. madde 6. fıkrası uyarınca karar metninde belirtilen sonuca varılmıştır.”

Başvurucunun iddiaları

17. Başvurucu, yargılamanın hiçbir aşamasında kendisine isnat edilip suçlu bulunarak mahkum edildiği borç suçuna ilişkin herhangi bir delil ortaya konmadığından itiraz konusu kararlarla Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 31. maddesiyle [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı] güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
18. Başvurucunun iddialarına göre aynı zamanda, Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 22. maddesine göre dolaysız uygulanan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesi ve Ek Protokolleriyle güvence altına alınan haklarının da ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
19. Başvurucunun iddialarına göre Kosova Ceza Yargılama Yasasının 7. maddesi de ihlal edilmiştir. Çünkü, mahkemelerce karar alınırken tüm olgular kesinleşmemiş ve açığa kavuşturulmamış ve mahkemeler sanık lehinde ve aleyhinde olan olguları teyit etmemiştir.
20. Başvurucunun Anayasa Mahkemesine gönderdiği yazısında şunu ifade etmiştir:

Yargılamanın adil ve tarafıma isnat edilen suçlara ilişkin kararların doğru temellendirilmiş olması için deliller yasalara uygun şekilde ortaya konmadığı ve kararların Anayasa ve yürürlükteki mevzuata uygun yönetilmediğinden ihtilafli kararların iptal edilmesini diliyorum.

Başvurucu hakkındaki kararların kesinleşmiş olup cezasını çekmek üzere çağrıldığından Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi hakkında yasanın 27. maddesine dayanarak Anayasa Mahkemesi nihai bir karar alana kadar itiraz edilen kararlar askıya alınacak şekilde ihtiyati tedbir kararının alınmasını talep ediyoruz.

Başvurunun kabul edilirliğinin değerlendirilmesi

21. Başvurucu, Anayasa'nın 31. maddesinin (Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı) ve AİHS'nin 6. maddesinin (Adil Yargılanma Hakkı) başvurusuna temel oluşturduğunu ileri sürmüştür.
22. Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 48. maddesi şöyledir:

Başvurucu, başvurusunda ihlal edildiği iddiasında bulunduğu hak ve özgürlüğünü açıkça belirtmek ve kamu otoritesinin hangi somut hükmüne itiraz etmek istediğini açıklamak durumundadır.
23. Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesi, hukuk mahkemelerince alınan kararların ele alındığı temyiz mahkemesi olmadığını hatırlatır. Usul ve maddi hukukun ilgili kurallarını yorumlayıp uygulamak ilk derece mahkemelerin görevidir. (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
24. Mahkeme, başvuru sahiplerinin iddialarını desteklemek için ilk görünüş ispatı türünden bir delil sunmadıklarını tespit etmiştir (bkz. *mutatis mutandis*, 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı ve Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı). Başvuru sahipleri, Anayasa'nın 31, 46 ve 54. maddeleri ile AİHS'nin 6 ve 13. maddelerinin, Anayasa'nın 113.7 maddesi ile Yasa'nın 48. maddesinde belirtildiği şekilde, onların iddialarını hangi şekilde desteklediğini açıklamamışlardır.
25. Başvurucu, hukuk mahkemeleri tarafından yasaların yanlış uygulanışından haklarının (adil yargılanma hakkının) ihlal edildiğini ileri sürmüş, fakat söz konusu kararların bu anayasal haklarını hangi şekilde ihlal ettiğini açıkça belirtmemiştir.
26. Bu başvuruda başvuru sahipleri, kararlara itiraz etme ve yanlış yapıldığını düşündükleri yasa yorumuna karşı Belediye ve Bölge Mahkemeleri nezdinde dava açma imkânları sunulmuştur. Usulün bir bütün olarak ele alınmasından sonra Mahkeme, yargılama süresince herhangi bir haksızlık veya keyfiliğin olduğunu gözlemlememiştir (bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Lituanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayılı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
27. Sonuç olarak bu başvuruda kabul edilirlilik koşulları yerine getirilmemiştir. O, itiraz konusu kararlar Anayasa ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ispatlamakta başarısız olmuştur.
28. Öyle ki İçtüzüğü'nün 36 (2b) kuralına göre başvurunun açıkça temelden yoksun olduğu ortaya çıkmaktadır. Söz konusu kural şunu belirlemiştir: *Mahkeme, açıkça isnat*

edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir: Sunulan olguların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerekçelendirmediğı zaman”.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.1 maddesi, Yasa'nın 48. maddesi ve İctüzüğün 36.(2) kuralı, b bendine dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 3 Temmuz 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Oybirliğiyle başvurunun kabul edilmez olarak reddine,
- II. İhtiyati tedbir talebinin reddine karar verilmiştir.
- III. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- IV. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Ivan Čukalović, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza